

Sportrendezvények kockázatelemzése

Risk analysis of sport-events

Nagy László Tibor

Dr. PhD, osztályvezető, tudományos főmunkatárs, főtanácsos
Országos Kriminológiai Intézet,
Bűnözéskutatási és Elemzési Tudományos Osztály
nagy@okri.hu

Absztrakt

Cél: A sportrendezvényeken az események mindig egyedileg alakulnak, így tökéletes bizonyossággal nem lehet előre látni azokat. Kockázatelemzéssel, a körülmények pontos feltérképezésével azonban jó eséllyel azonosítani lehet a potenciális veszélyforrásokat, és ezáltal fel lehet készülni a prevencióra, a jogsértő magatartások megakadályozására, illetve megszüntetésére, eskalációjuk megfékezésére.

Módszertan: A rendelkezésre álló szakirodalom, jogszabályi környezet és statisztikai adatok elemzése, valamint a Sportrendezvényeket Biztonsági Szempontból Minősítő Bizottság gyakorlatának résztvevő megfigyelése.

Megállapítások: A sportrendezvények biztonsága az elmúlt években sokat javult a változó jogszabályi környezet, az infrastrukturális beruházások, technikai fejlesztések és nem utolsósorban az új biztonsági filozófia hatására. Mindazonáltal néhány területen célszerűnek látszik további fejlesztés, illetve a szabályozás átgondolása. Ezek közé sorolható a sportrendezvények látogatásától eltiltás, kitiltás, kizárás, illetve a beléptetés hatékonyabb és racionálisabb érvényesítése, a sportrendezvények biztonsági szempontból történő háromfokozatú minősítésének megreformálása, a spotterek (rendőri kapcsolattartók) tevékenységének fejlesztése, a pirotechnikai termékek jogellenes használatának eredményesebb megakadályozása, valamint a rasszista megnyilvánulások elleni hathatósabb fellépés.

Érték: A tanulmány a kockázatelemzés jelentőségének hangsúlyozásával, a gyakorlati tapasztalatokat is figyelembe véve törekszik a sportrendezvények biztonságának javítására.

Kulcsszavak: kriminológia, rendészet, sportjog

Abstract

Aim: Events at sport-events are always unique, so they cannot be predicted with perfect certainty. However, risk analysis and accurate mapping of the circumstances can help to identify potential sources of danger and thus prepare for prevention, to prevent or eliminate illegal behaviour and to control its escalation.

Methodology: Analysis of the available literature, legislative environment and statistical data, as well as participant observation of the practice of the Commission for the Safety Evaluation of Sport-events.

Findings: The safety of sport-events has improved a lot in recent years due to the changing legislative environment, infrastructure investments, technical developments and last but not least the new security philosophy. However, in some areas, further improvements and a rethinking of the legislation seem advisable. These include more effective and rational enforcement of bans, exclusion, exclusion from and entry to sporting events, reform of the three-step security classification of sporting events, improvement of the activities of spotters (police liaison officers), more effective prevention of the illegal use of pyrotechnic articles and more effective action against racist manifestations.

Value: The study aims to improve the safety of sport-events by emphasising the importance of risk analysis, taking into account practical experience.

Keywords: criminology, law enforcement, sports law

Bevezetés

Nyugodt szívvel állíthatjuk, hogy Magyarország az utóbbi időben kiemelkedő sportesemények megrendezésének nagyhatalmává vált. Vizes világbajnokságok, labdarúgó Európa-bajnokság, labdarúgó Európa-liga-döntő, Forma-1 versenyek és az atlétikai világbajnokság, amely hazánk történetének legnagyobb sporteseménye, hogy csak néhány példát említsünk, és minden jel arra utal, hogy 2026-ban vagy 2027-ben UEFA férfi Bajnokok Ligája-döntőt rendezhetünk a Puskás Arénában (URL1).

Ezek az események nemcsak országunk külföldiek általi megismerését, presztízsét növelik, de kiemelkedő hatással bírnak a hazai idegenforgalom szempontjából is. Az idei Forma-1 Magyar Nagydíjjal összefüggésben például 150 ezer vendégéjszakát regisztráltak. A sportturizmus egyre népszerűbb módja annak, hogy a turisták új úticélokot fedezzenek fel, különböző kultúrákat ismerjenek meg, és sporttal kapcsolatos tevékenységekben vegyenek részt. Az idegenforgalomnak ez a formája jelentős gazdasági és társadalmi előnyökkel

is jár, támogatja a helyi vállalkozásokat, bevételt generál, munkalehetőségeket teremt, miközben kiváló közösségi élményszerzésre is módot nyújt. Emellett a kapcsolódó infrastrukturális beruházások, közlekedési rendszerek hosszú távú előnyökkel járhatnak nem csak a látogatók, de a helyi lakosok számára is az általános életminőség javításával. Budapest 2022-ben is már a 13. legkiemelkedőbb városa volt a világ sportturizmusának, többek között megelőzve Dohát, a 2022-es labdarúgó világbajnokság házigazdáját. Fővárosunk 2023-ban pedig még előrébb lépett, és már a 10. legnépszerűbb célpontja lett a nemzetközi sportturizmusnak ([URL2](#)).

Az ilyen nagyszabású sportrendezvények színvonalas lebonyolítása ugyanakkor óriási feladatot, előkészületeket és háttérmunkát jelent, nem csak sportszakmai, de biztonsági vonatkozásokban is. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy az elmúlt évtizedekben világszerte a sport környezetében is egyre erőteljesebben jelentkezik az agresszió, ami első közelítésben a sport növekvő társadalmi jelentőségével hozható összefüggésbe (Szabó, 2003). Ez a folyamat a sportolók és a szurkolók körében egyaránt érzékelhető. A lelátón az agresszív cselekmények jellemzően indulati cselekmények, azaz a szurkolás során fellépő érzések generálják, illetve jelentős befolyást gyakorol a tömeg hatása. Tömegben, csoportban az ember „bátrabb”, a többiekkel együtt könnyebben átlépi a szabályokat.

A mai óriási arénák több tízezer embert képesek befogadni. Kevés hasonló hely van, ahol ekkora tömeg gyűlne össze viszonylag kis területen. A tömeg pedig bizonyos szempontból sajátos „búvóhely”, amelyben az egyén elveszíti társadalmi láthatóságát és személyes azonosíthatóságát (Pataki, 2001). A tömegben az egyén feloldódik, deperszonalizálódik, anonimá válik, kikerül a társadalmi ellenőrzés alól, önkontrollja és önszabályozó késztetése fellazul. A lebonizmus elmélete szerint a tömeg minden időben és minden esetben engedelmeskedik a külső ingereknek, így nem nehéz pusztító, deviáns magatartásra ösztönözni, minthogy egyáltalán nem rendelkezik az előrelátás és a megfontolás képességével (Tóth, 2017). Ezen kívül újabb veszélyforrások is megjelentek, például a terrorizmus és az extrémizmus nemzetközi szinten is egyre nagyobb aktivitást mutat (Mátyás, Tóth, Bujdosó, Dávid & Gogo, 2023).

A vonatkozó hazai jogszabályi környezet sokat csiszolódott az idők során, egyre cizelláltabb lett (Bérces, 2017). Ugyanakkor a gyakran kiszámíthatatlan, heves érzelmi megnyilvánulások sokszor váratlan helyzet elé állítják a biztonságért felelős személyeket is, improvizálásra készítve őket. Valójában azonban megfelelő felkészültséggel, szakmai tapasztalattal, és a körülmények pontos feltérképezésével jelentősen csökkenthetők a biztonsági kockázatok, éppen ezért döntő fontosságú a sportrendezvények előzetes kockázatelemzése.

A sportrendezvények biztonságos megrendezésének alapvető kérdései

A sportrendezvények megfelelő – a jogszabályokban és a sportági szövetségi szabályzatokban meghatározottak szerinti – lebonyolításáért a szervező, illetve rendező szerv (rendező) alkalmazása esetén a szervező és a rendező egyetemlegesen felelős.

A szervező – rendező alkalmazása esetén a rendező – köteles megtenni és az illetékes hatóságnál kezdeményezni minden olyan intézkedést, amely a sportrendezvényen résztvevők személyi és vagyonbiztonságának megóvása, valamint a jogsértések megelőzése érdekében szükséges. A szervező felelőssége a résztvevők sportesemény helyszínén történő megjelenésétől addig tart, amíg a résztvevők a sportesemény helyszínét elhagyják.

A sportrendezvény biztonsága érdekében a szurkolótáborok sportrendezvényen való részvételének megszervezésekor, valamint a sportrendezvény időtartama alatt, és a rendőrség igényei szerint a sportrendezvényt megelőzően, illetve azt követően a szervező köteles az illetékes rendőri vezetővel együttműködni, és részére az igényelt segítséget megadni.

A rendőrség határozattal megtiltja a sportrendezvény nézők részvételével történő megtartását, vagy korlátozza a nézők számát, ha a biztonságos megrendezés feltételei hiányoznak; az előzetesen meghatározott biztonsági szabályokat a szervező – rendező alkalmazása esetén a rendező – nem tartja be, vagy az évenkénti kötelező biztonságtechnikai ellenőrzés elmaradt.

Ha a sportrendezvényen részt vevők, valamint a nézők testi épségének, életének, illetve a sportlétesítmény megóvásának érdekében szükséges, a sportrendezvényt meg kell szakítani. A rendőrség jelen lévő képviselője a szervezővel, a vendég sportszervezet képviselőjével, valamint a játékvezetővel lefolytatott egyeztetést követően kezdeményezi a játékvezetőnél a mérkőzés befejezté nyilvánítását, aki a rendőrség kezdeményezésének köteles eleget tenni, és a mérkőzést befejezetté nyilvánítani.

A nézők biztonságos távozása érdekében a rendőrség a nézőket az ellenérdekű szurkolói csoportok sportlétesítményből, a rendőri biztosítás működési körzetéből, illetve a szurkolók kísérési útvonalából történő eltávozásáig a sportlétesítményben visszatarthatja. Ha a sportrendezvényen a rendőrség nincs jelen, a szervező a visszatartásról önállóan is dönthet.

Az ellenérdekű szurkolói csoportok közterületi összecsapásának megakadályozása érdekében a rendőrség – amennyiben azt a biztonság fenntartása érdekében szükségesnek ítéli – a szervezetten vagy szervezetlenül érkező szurkolói csoportokat a közterület egy bizonyos részének elkerülésével, illetve meghatározott útvonalon a sportlétesítménybe kísérheti.

A jogszabályban¹ meghatározott jelentősebb sportrendezvényekre történő felkészülés során nagy jelentőséggel bír a sportesemények biztonsági kockázat szerinti minősítése, amelyet az Országos Rendőr-főkapitányság az általa működtetett Sportrendezvényeket Biztonsági Szempontból Minősítő Bizottság (a továbbiakban: Minősítő Bizottság) javaslata alapján határoz meg. A Minősítő Bizottság az ORFK, a katasztrófavédelem, az Országos Mentőszolgálat, az Országos Bírósági Hivatal elnöke, a Legfőbb Ügyészség, a sportpolitikáért felelős miniszter, valamint a sportágak országos sportági szakszövetségei által delegált szakértőkből áll.

A minősítési eljárás alapvetően az öt látványcsapatsportág: a labdarúgás-, a kézilabda-, a kosárlabda-, a vízilabda-, valamint a jégkorongsportágak országos sportági szakszövetsége által, illetve közreműködésével szervezett versenyrendszer legmagasabb bajnoki osztályában szervezett mérkőzésekre, a legmagasabb bajnoki osztályban szereplő sportszervezetek részvételével megtartott nemzeti kupamérkőzésekre, a nemzetközi kupamérkőzésekre, valamint a nemzeti válogatottak mérkőzéseire vonatkozik. A megjelölt sportágak tekintetében egyéb esetekben is minősíteni kell a sporteseményt, például ha a részt vevő sportszervezetek szurkolóival szemben – a csapatuk részvételével megrendezett sportrendezvénnyel összefüggésben a sportrendezvény időpontját megelőző egy évben – jogsértő cselekmény elkövetése miatt rendőri intézkedésre került sor, vagy ha olyan körülmény merült fel, amely a szurkolók, illetve a szurkolótáborok közötti várható összecsapásra utal. Ugyanakkor a szabályozás – a női kézilabda-mérkőzések kivételével – nem vonatkozik a női bajnokságok mérkőzéseire.

A sportról szóló 2004. évi I. törvény (a továbbiakban: Stv.) alapján a sportrendezvény biztonsági minősítése normál, fokozott vagy kiemelt biztonsági kockázatú lehet.²

A minősítést arra figyelemmel kell kialakítani, hogy a sportrendezvényről az előzetesen rendelkezésre álló adatok alapján alaposan feltehető-e, hogy valamely, a nézők magatartására visszavezethető ok következtében nagyobb, meghatározatlan számú résztvevő életének, testi épségének, vagyonának sérelme vagy annak közvetlen veszélye fenyeget.

A minősítési eljárás során hozott határozatnak jelentős anyagi kihatása is van, ugyanis míg a kiemelt biztonsági kockázatú sportrendezvény biztosítását a rendőrség közfeladatként (azaz díjtalanul) végzi, addig fokozott minősítés esetén a sportlétesítményen belüli biztosításért a szervezőnek térítési díjat kell

1 54/2004. (III. 31.) Korm. rendelet a sportrendezvények biztonságáról.

2 Stv. 68/A. § (2) bekezdés.

fizetnie a rendőrség részére, valamint a rendezői létszámot is a rendőrség által meghatározott számra kell emelni.

Normál és fokozott biztonsági kockázatú sportrendezvényeken a sportlétesítményen belüli biztonságért a szervező felel. A fokozott biztonsági kockázatú sportrendezvény szervezője a sportrendezvény időpontját megelőző 15 napon belül köteles felkérni a sportrendezvény helye szerint illetékes helyi rendőrkapitányságot a sportlétesítményen belüli rend fenntartásában térítés ellenében történő közreműködésre. Normál biztonsági kockázatú sportrendezvényen a szervező a rendőrség közreműködését térítés ellenében igénybe veheti. A normál és a fokozott biztonsági kockázatú sportrendezvény térítés ellenében végzett biztosításához szükséges rendőri erő- és eszközigényt, valamint annak ellenértékét a rendőrség és a szervező a tervezett rendezői létszám, a sportlétesítmény biztonságtechnikai állapota, a sportrendezvény időtartama, valamint a szükséges rendőri létszám figyelembevételével határozza meg. A közterületek biztosítását valamennyi mérkőzés idején a rendőrség közfeladatként – tehát díjtalanul – látja el.

Fokozott biztonsági kockázatú sportrendezvény esetében a szervező a biztonságos lebonyolítás érdekében köteles

- a) a sportrendezvény térítés ellenében történő sportlétesítményen belüli biztosítását kezdeményezni;
- b) a belépésre jogosító igazolások számáról a rendőrség részére tájékoztatást adni;
- c) a rendezői létszámot a rendőrség által meghatározott számra emelni;
- d) a szurkolók parkolását, az elhelyezett gépjárművek őrzését szervezni és biztosítani; valamint
- e) a rendezői listát előzetesen a rendőrség részére átadni.

Labdarúgássportág esetén külön előírások vannak a kiemelt biztonsági kockázatú mérkőzésre utazó sportszervezet tekintetében. Az ilyen sportrendezvényre utazó sportszervezet vagy annak biztonsági felelőse a sportesemény biztonságos lebonyolítása érdekében köteles

- a) megszervezni a vendégjátékra utazó szurkolók szervezett utaztatását;
- b) intézkedni a sportszervezet szurkolóinak létszámával arányban álló számú, a vendég sportszervezet által biztosított utazó rendező biztosításáról; valamint
- c) részt venni a szurkolói beléptetésben és a vendégsektor biztosításában.

Napjainkban igen fontos szerepe van a térfigyelő kameráknak – különösen az egyre inkább elterjedő nagyfelbontású optikai eszközöknek – elsősorban

a megvalósult jogsértések bizonyítása során, de a prevenció tekintetében is. E vonatkozásban is figyelembe kell venni a sportrendezvény biztonsági kockázat szerinti minősítését. A szervező – rendező alkalmazása esetén a rendező – és az utazó sportszervezet képviselője a sportrendezvények biztonságáról szóló kormányrendelet hatálya alá nem tartozó versenyrendszerben szervezett, valamint a normál és fokozott biztonsági kockázatú sportrendezvény ideje alatt, annak helyszínén, a beléptetésre váró szurkolók által elfoglalt közterületen és a nézők részére kijelölt parkolóknak jogosult a résztvevőket a rendező testére rögzített, a résztvevők egyedi azonosítását lehetővé tevő minőségű felvétel biztosító kamerával megfigyelni, és a felvételt rögzíteni. A labdarúgásporthoz tekintetében a fokozott, valamint valamennyi kiemelt biztonsági kockázatú sportrendezvény ideje alatt ez nemcsak jogosultságot, hanem kötelezettséget is jelent. A rendőrség meghatározhatja a felvételt készítő kamerák számát és elhelyezésük helyszínét.

A 2022/2023-as bajnoki idényben összesen 1774 sportrendezvény minősítésére került sor. Ezek közül a túlnyomó többség, 1737 sportesemény normál, míg 37 kiemelt minősítést kapott. Kiemelt minősítés labdarúgásporthoz esetében 21, kosárlabdánál 12, kézilabdánál 4 esetben fordult elő, míg a jégkorong- és a vízilabda-mérkőzéseknél erre nem került sor.

Fokozott biztonsági kockázat szerinti minősítés egyetlen sportrendezvény esetén sem történt. Ez a tény is felhívja a figyelmet arra, hogy erősen megkérdőjelezhető a fokozott biztonsági szint létjogosultsága. A szervező klubok vagy sportági szakszövetségek anyagi szempontból a fokozott minősítés elkerülésében érdekeltek, mivel ebben az esetben térítési díjat kellene fizetniük a rendőrség részére. Az adatok azt mutatják, hogy a nagyobb biztonsági kockázatot jelentő sportesemények inkább kiemelt fokozatúak lesznek, ami ugyanakkor ellentmondásosnak tekinthető, hiszen általában pont ezek a mérkőzések vonzanak több nézőt és generálnak magasabb bevételt. Éppen ezért a gyakorlati tapasztalatok alapján megfontolandó a minősítési rendszer kétszintűre történő átalakítása, illetve kiemelt sportrendezvény esetén is térítési díj fizetésének előírása (például a nézőszám vagy a bevétel meghatározott arányában).

A kockázatelemzés szempontjai

Hangsúlyozni kell, hogy a közterületek rendjének biztosítását a rendőrség közfeladatként látja el, a sportrendezvények biztonsági kockázat szerinti minősítése a sportlétesítményeken belüli területre vonatkozik. Így értelemszerűen a megfelelő szakmai felkészültséggel és tapasztalatokkal bíró rendezők sok esetben

szükségtelenné teszik a belső rendőri biztosítást. Mindazonáltal a megfelelő biztonsági kockázati szint megállapítását nagyon alapos és körültekintő előkészítő tevékenységnek kell megelőznie.

Ennek során kitöltésre kerül egy ügynevezett szempontrendszer a sportszervezetek sportrendezvényvel kapcsolatos minősítési javaslatához. Ez a szempontrendszer tartalmazza a sportrendezvény alapadatait. A sportág és a mérkőzés megnevezését, időpontját, helyszínét, típusát (például az adott bajnokság vagy kupa megnevezését). Ezen kívül a bérletesek számát, a várható, valamint (amennyiben már volt ilyen mérkőzés) a korábbi nézőszámot, illetve a vendégszurkolók várható, valamint korábbi számát. Közölni kell a részt vevő klubok vagy jogelődjeik érintett csapatainak szurkolói által a megelőző egy évben sportrendezvény kapcsán elkövetett bűncselekményekre vagy elzárással is sújtható szabálysértésekre vonatkozó adatokat, valamint a mérkőzés biztonságát befolyásoló párhuzamos rendezvények megnevezését, jellemzőit. Ilyen eset lehet, amikor egymáshoz közeli sportlétesítményekben (például a Groupama Arénában és az Új Hidegkúti Nándor Stadionban), közeli időpontban sorra kerülő sportesemények kapcsán ellenséges viszonyban lévő szurkolók találkozására lehet számítani.

Ezt követik a sportlétesítményre vonatkozó adatok. A tulajdonos megnevezése, a befogadóképesség, valamint arról történő tájékoztatás, hogy a sportlétesítmény rendelkezik-e a szükséges szakhatósági engedélyekkel, az infrastruktúra állapota a jogi normáknak megfelelő-e, valamint a biztonságtechnikai berendezések részletezése. Így például annak közzétevése, hogy van-e kamerarendszer, vagy a dokumentálás kézi kamerával történik, van-e telepített beléptető rendszer, biztosított-e a kihangosítás, a jegyárúsítás és a beléptetés a hazai és vendégszurkolók tekintetében elkülönül-e, illetve milyen módon történik a szektorok elválasztása (például kordonelemek telepítésével).

Ezután a biztosítást végző biztonsági cég adatai következnek. A cég megnevezése, címe, kamarai nyilvántartási száma, a biztosítást vezető személy neve, telefonszáma, valamint a tervezett biztosítási létszám, amely kardinális kérdésnek tekinthető.

Ezt követően a szurkolókra vonatkozó információknál meg kell jelölni, hogy a hazai szurkolók korábban okoztak-e problémát, szervezett-e a vendégszurkolók utazása, illetve megtörténik-e kísérésük, milyen a szurkolótáborok egymáshoz való viszonya, szabályozott-e a jegyértékesítés, mennyi a vendégszurkolók számára biztosított jegyek száma, valamint a hazai és a vendégszurkolók kockázat alapján történő besorolása.

Végül a szervező és a rendőrség szövegesen indokolt minősítési javaslata zárja a szempontrendszert. A minősítési eljárás során ezzel kapcsolatban szokott

a legtöbb hiányosság felmerülni, különösen azokban az esetekben, amikor magasabb szintű minősítési javaslat ellenére is csak sematikus, túlságosan tömör megfogalmazással találkozni, például részletes indokolás helyett pusztán a szurkolótáborok ellenséges viszonyára, vagy a magas nézőszámra való hivatkozás. A Minősítő Bizottság rendszeresen fellép az ilyen gyakorlat ellen, az akár a szervező, akár a rendőrség részéről nyilvánul meg, és mindent megtesz annak érdekében, hogy szakmailag megfelelően előkészített dokumentumok és kielégítő információk alapján történjen meg a kockázatelemzés, és születhesenek meg a felelősségteljes minősítési javaslatok.

A közelmúlt jogsértő cselekményei

Az alábbiakban bemutatunk néhány, a 2022/2023-as bajnoki idényben történt, figyelmet érdemlő eseményt, amelyek elemzése és a tanulságok levonása elősegítheti a sportbiztonság növelését, és a jövőbeni eredményesebb prevenciót.³

Budapesten rövid időn belül öt olyan esemény következett be, amikor csak nagyobb létszámú rendőri egységek bevonásával, kényszerítő eszköz alkalmazásával lehetett további jogsértő cselekmények bekövetkezését megakadályozni. Az elmúlt években ilyen szurkolói magatartás nem volt jellemző.

- 2022. augusztus 13-án Budapesten, a Szusza Ferenc Stadionban megrendezett normál biztonsági kockázatú Újpest FC – ZTE FC OTP Bank Liga NB I. bajnoki labdarúgó-mérkőzést megelőzően az ellenérdekű szurkolók közterületen összeverekedtek, hús fővel szemben könnygázt kellett alkalmazni, két fő előállításra került, akik ellen csoportos garázdaság miatt indult eljárás.
- 2022. augusztus 31-én Budapesten, az Illovszky Rudolf Stadionban megrendezett kiemelt biztonsági kockázatú Vasas FC – Ferencvárosi TC OTP Bank Liga NB I. bajnoki labdarúgó-mérkőzést követően a szurkoló csoportok, körülbelül ötven fő részvételével közterületen megkíséreltek összecsapni, amelyet a rendőrök könnygáz alkalmazásával akadályoztak meg. Elfogásra, előállításra nem került sor, ismeretlen személyekkel szemben eljárás indult.
- 2022. szeptember 3-án Budapesten, a Bozsik Arénában megrendezett kiemelt biztonsági kockázatú Budapest Honvéd – Újpest FC OTP Bank Liga NB I. bajnoki labdarúgó-mérkőzést megelőzően, a szurkolók kísérése során a Budapest Honvéd szurkolók az UFC szurkolókkal verekedést próbáltak provokálni, hat fővel szemben rendzavarás miatt indult eljárás.

3 A Sportrendezvényeket Biztonsági Szempontról Minősítő Bizottság által készített háttéranyag alapján.

- 2023. február 5-én a budapesti Groupama Arénában megrendezett kiemelt biztonsági kockázatú Ferencvárosi TC – Újpest FC OTP Bank Liga NB I. bajnoki labdarúgó-mérkőzést megelőzően az MVM Dome parkolójában mintegy 200 fő újpesti és ferencvárosi szurkoló verekedett össze. A rendőrök helyszínre érkezésekor a verekedők szétfutottak, azonban 13 fő ÚFC szurkolót sikerült elfogni, akik előállításra kerültek. Csoportos garázdaság büntette miatt indult ellenük eljárás.
- 2023. május 27-én Budapesten, az Illovszky Rudolf Stadionban megrendezett normál biztonsági kockázatú Vasas FC – MOL Fehérvár FC OTP Bank Liga NB I. bajnoki labdarúgó-mérkőzést megelőzően a rendőri mozgócsoportok észleltek egy fehérvári szurkolói jellegeket viselő családot, akik tévedésből a hazai bejárat közelében parkoltak. A család védelme érdekében a rendőri erőknek a hazai szurkolók és a család közé kellett állniuk. Ezt követően a vendég és a hazai szurkolók között hangos, másokban félelmet keltő kölcsönös szidalmazás alakult ki, majd a Vasas-szimpatizánsok egy csoportja a stadion külső kerítését néhány rúgással áttörte, és megindultak a fehérváriak irányába. A vendégszurkolók a saját szektoruk kerítését szintén néhány rúgással beszakították és elindultak a hazai szurkolók irányába, de a rendőri egységek felszólítások és könnygáz alkalmazásával a két szurkolócsoportot szétválasztották, az összecsapást megakadályozták. 23 személyt igazoltattak, illetve a videofelvételek alapján két főt csoportos garázdaság büntetének gyanúja miatt előállítottak. A művelet során a rendőrök 15 ismeretlen személlyel szemben alkalmaztak könnygázt.

A bajnoki idényben két sportesemény kapcsán indult büntetőeljárás hivatalos személy elleni erőszak miatt.

- 2022. október 8-án Körmenden, a Városi Sportcsarnokban megrendezett kiemelt biztonsági kockázatú EGIS Körmend – Zalakerámia ZTE KK NB I/A bajnoki kosárlabda mérkőzés során a rendezők kikísértek három zalaegerszegi szurkolót, akik a rendezvényen egymást és a többi nézőt lökdözték. Az egyik személy az udvaron a velük szemben intézkedő rendőrt ököllel arcon ütötte. Az ügyben hivatalos személy elleni erőszak büntette és rendezavarás szabálysértése miatt indultak eljárások.
- 2023. március 19-én Szombathelyen, a Haladás Sportkomplexumban megrendezett – az 54/2004. (III. 31.) Korm. rendelet hatálya alá nem tartozó – Szombathelyi Haladás – Pécsi MFC Merkantil Bank Liga NB II. bajnoki labdarúgó mérkőzést megelőzően ismeretlen személyek által elkövetett csoportos garázdaság bűncselekmény miatt történt rendőri intézkedés során egy – feltéhetően a pécsi szurkolótáborhoz tartozó – személy két kézzel szándékosan

meglökte az egyik, a mérkőzés biztosításában részt vevő rendőrt, aki a lökéstől egyensúlyát elveszítve két-három métert hátralépett. A fentiek alapján hivatalos személy elleni erőszak büntett elkövetése miatt büntetőfeljelentést kezdeményeztek, illetve csoportos garázdaság büntette miatt indult eljárás.

Végül néhány szervezői és rendezői hiányosságok miatt bekövetkezett eseményt említenék meg.

- 2022. november 5-én Zalaegerszegen, a ZTE Arénában megrendezett normál biztonsági kockázatú ZTE FC – Újpest FC OTP Bank Liga NB I. bajnoki labdarúgó-mérkőzésen a zalaegerszegi szurkolótábor ultrái a nyugati lelátót elhagyva kihasználták, hogy az ütköző szektorban kevesebb rendező teljesített szolgálatot, így a nyitott kapukon bementek oda, és annak az északkeleti kerítéséhez tömörülve, arra felmászva, arcukat maszkkal eltakarva hergelték a keleti szektorban lévő újpesti ultrákat. A vendégek szurkolótáborára ennek hatására székeket tört össze, rongált meg és dobott a pályára a ZTE szurkolók irányába. A rendbontás során a szektorban pirotechnikai eszköz került elműködtetésre. A rend helyreállítása érdekében, a szervező kérésére, rendőri állomány került bevonásra. Előállításra nem került sor, ismeretlen személyek ellen indultak eljárások. A rendező szerv ellen közigazgatási eljárás indult.
- 2023. március 18-án Körmenden, a Városi Sportcsarnokban megrendezett normál biztonsági kockázatú EGIS Körmend – Szolnoki Olajbányász NB I/A bajnoki kosárlabda-mérkőzésen belső rendőri biztosítás nem volt. A *Hirado.hu* internetes oldalon a mérkőzésről megjelent felvételek alapján megállapítható volt, hogy a mérkőzés félbeszakadt, mivel a szurkolók a játéktérre bementek, és a rendezők felszólítására sem voltak hajlandók azt elhagyni. A szervező felelőssége vizsgálható, mert ha nem tudja saját maga a rendet helyreállítani, akkor kötelessége lett volna erre a rendőrséget felkérni. A helyi rendőri szerv a szervezőt megkereste, amely alapján két fővel szemben tettek feljelentést, pedig a felvételen jól látható, hogy a játéktéren több illetéktelen személy is tartózkodott. Az ügyben rendbontás bűncselekmény miatt folyik eljárás.
- 2023. május 7-én a balmazújvárosi Városi Stadionban megrendezett normál biztonsági kockázatú Nyíregyháza Spartacus FC – DVTK Merkantil Bank Liga NB II. bajnoki labdarúgó-mérkőzés befejezését követően a külső biztosításban részt vevő rendőri erők parancsnoka azt a tájékoztatást kapta, hogy a sportlétesítményben maradt ellenérdekű szurkolók nincsenek elkülönítve, és köztük verekedés tört ki. A szervező felkérte a rendőrséget, hogy vonuljon be a stadion területére a rend helyreállítása érdekében, mivel a biztonsági személyzet már nem képes kezelni a kialakult helyzetet. A rendőri

egységek felszólították a pályán lévő szurkolókat a stadion elhagyására. A játéktéren ekkor 20–30 szurkoló tartózkodott, akik sállal és kámzsával takarták el az arcukat. A csapatszolgálati állomány gyors és hatékony intézkedésének köszönhetően a pályára özönlő szurkolók elhagyták a játékteret és a stadion területét. A mérkőzés befejezését követően kialakult dulakodás miatt két nyíregyházi szurkoló jelentkezett az Országos Mentőszolgálat munkatársainál, akiket kórházba szállítottak. Mindkét személy nyolc napon túl gyógyuló súlyos sérülést szenvedett. Az eseménnyel kapcsolatban csoportos garázdaság büntette miatt indult eljárás, illetve a szervezővel szemben közigazgatási eljárást kezdeményeztek.

Összefoglalás

A sportrendezvényeken az események mindig egyedileg alakulnak, így tökéletes bizonyossággal nem lehet előre látni azokat. Kockázatelemzéssel, a körülmények pontos feltérképezésével azonban jó eséllyel azonosítani lehet a potenciális veszélyforrásokat, és ezáltal fel lehet készülni az adekvát prevencióra, a rendellenességek, jogsértő magatartások megakadályozására, illetve megszüntetésére, eskalációjuk megfékezésére.

A sportrendezvények biztonsága az elmúlt években sokat javult a változó jogszabályi környezet, az infrastrukturális beruházások, technikai fejlesztések és nem utolsósorban az új biztonsági filozófia hatására. A sporttörvény, a Büntető Törvénykönyv, a rendőrségről, illetve a szabálysértésekről szóló törvények, valamint az alacsonyabb szintű jogszabályok módosításával a korábbi hiányosságok kiküszöbölését célzó átfogó szabályozás történt, amelynek keretében a Magyar Labdarúgó Szövetség is megalkotta biztonsági stratégiáját, összhangban a hatályos magyar jogszabályokkal, valamint a FIFA és UEFA követelményekkel. A biztonság–biztosítás–szolgáltatás hármas rendszerében az új szemlélet integráltan kezeli a stadionbiztonság, a megelőzés, a kommunikáció, valamint a személy- és vagyonbiztonsághoz nélkülözhetetlen infrastrukturális feltételek kérdését.

Mindazonáltal néhány területen célszerűnek látszik további fejlesztés, illetve a szabályozás átgondolása. Ezek közé sorolható a sportrendezvények látogatásától eltiltás, kitiltás, kizárás, illetve a beléptetés hatékonyabb és racionálisabb érvényesítése, a sportrendezvények biztonsági szempontból történő háromfokozatú minősítésének megreformálása, a spotterek (rendőri kapcsolattartók) tevékenységének fejlesztése, a pirotechnikai termékek jogellenes használatának eredményesebb megakadályozása, valamint a rasszista megnyilvánulások elleni hathatósabb fellépés.

A háromfokozatú (normál, fokozott, kiemelt) biztonsági kockázat szerinti minősítési rendszer jelenleg a legnagyobb veszélyeket jelentő, „legbalhébább” szurkolókkal rendelkező kluboknak kedvez, mivel a kiemelt biztonsági kockázat szerinti, és jellemzően a legmagasabb bevételt hozó mérkőzéseket a rendőrség közfeladatként, azaz díjtalanul biztosítja. Ezt az álláspontot alá támasztja a fokozott biztonsági kockázatú minősítések de facto eltűnése, mivel erre a 2022/2023-as bajnoki idényben már egyetlen alkalommal sem került sor.

Felhasznált irodalom

- Bérces V. (2017). A futball-huliganizmus visszaszorításának jogi eszköztára. *Jogelméleti Szemle*, 18(1), 2–19. https://jesz.ajk.elte.hu/2017_1.pdf
- Mátyás Sz., Tóth N. Á., Bujdosó Z., Dávid L. D. & Gogo, F. C. A. (2023). A sportrendészet és a turizmusbiztonság szerepe a nyári olimpiai játékokon. *Belügyi Szemle*, 71(1), 25–52. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2023.1.2>
- Pataki F. (2001). Tömeg és bűnözés. *Belügyi Szemle*, 49(7-8), 21–31.
- Szabó J. (2003). *Futballhuliganizmus*. PolgART Kiadó.
- Tóth N. Á. (2017). A sportrendezvények biztosítása az elmúlt évszázad eseményeinek tükrében. *Gazdaság és Jog*, 25(1), 13–19.

A cikkben található online hivatkozások

- URL1: *Bajnokok Ligája-döntő a Puskás Arénában. A jó munkának beérik a gyümölcse.* <https://mandiner.hu/velemeney/2023/07/bajnokok-ligaja-donto-a-puskas-arenaban>
- URL2: *Mi az a sportturizmus és mi a jelentősége?* <https://www.oeconomus.hu/ocobright/mi-az-a-sportturizmus-es-mi-a-jelentosege/>

Alkalmazott jogszabályok

2004. évi I. törvény a sportról
54/2004. (III. 31.) Korm. rendelet a sportrendezvények biztonságáról

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

- Nagy L. T. (2023). Sportrendezvények kockázatelemzése. *Belügyi Szemle*, 71(10), 1825–1837. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2023.10.10>